

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Drejebog: Problemorienteret on-farm obduktion af bug- og lungehule

En demonstrationsfilm til dyrlæger, der formidler de erfaringer, de fire obduktionsdyrlæger har gjort sig, via en konkret obduktion udført af Sine Bomskov Møller.

Før obduktion:

Besluttet at obduktion kan bringe os videre i afklaring af besætningsproblem.

Udpegning af relevante dyr.

Gøre opmærksom på, hvordan man organiserer det, så det bliver overskueligt for alle parter.

Introtekst på facebook og side med filmen:

Når du har besluttet, at obduktion er relevant, for eksempel fordi det kan bringe dig videre i afklaring af et besætningsproblem, er der flere forhold, du skal overveje i forbindelse med klargøringen.

Afsnit (måske vises på skærm, så filmen får afsnit...?)	Klip	Speak	Billede	Tekst på skærm
1. Klargøring Hvor vil du obducere?	Klip 1	Find det bedste egnede sted at stå med obduktionen. Tag især hensyn smitterisiko og hygiejne. Det kan være en god ide at stå på bedriftens afhentningsplads, hvor der aldrig kommer levende dyr. Husk de nødvendige remedier fra stalden, fx en spand med vand og halmsnor. Hvis du ikke kan stå på afhentningspladsen, undgå da, om muligt, at stå tæt på andre køer, der vil genere dig i arbejdet.	Den døde ko (zooome ud fra hovedet til vi har total af koen, panorering hen over – vi har brug for meget -). Panorering, der viser afstand til stald Sine der kommer gående op på dakapladsen med en spand vand og snor. Nærbillede af vandspand, der sættes ned. Sine der kigger på den døde ko Nærbillede af levende ko i stalden	Hvor vil du obducere? Tag hensyn til: - Smitterisiko og hygiejne - Arbejdsforhold - Afstand til DAKA-plads
Værktøj	Klip 2	Læg det nødvendige værktøj frem før du går i gang. Vi foreslår, at en velassorteret værktøjskasse til obduktion indeholder: lange handsker, 2 knive og sliber, reb, mælkeprøveglas, formalinglas, saks, suturmateriale og poser til organer/prøver	Sine, der tager spand med værktøj ud af bil. Sine der kommer gående med værktøjskassen Sine der liner værktøjet op Værktøjet, der er linet op på rent underlag	Værktøj til obduktion: 2 knive Sliber til knive Reb Lange handsker Mælkeprøveglas Formalinglas Saks Suturmateriale Poser til organer/prøver
	Klip 3	Forklæde, kittel og skærehandsker er velegnet påklædning, når du skal obducere.	Sine der ifører sig korrekt påklædning. Optages to gange, en gang i total, en gang med nærbilleder. Obs: Hun skal stå nøjagtig ens.	Forklæde Kittel Skærehandsker
Positionering af dyret	Klip 4	Den rette positionering af dyret letter arbejdet. Det er en fordel at hænge koen op, hvis du er høj	Panorering hen over den døde ko. Forskellige nærbilleder af	

		og stærk nok til at vippe alle organer ud. På den måde har du ingen begrænsninger. Hvis du ikke er så høj og stærk, kan det være en fordel at lægge dyret på venstre side, når bughulen skal åbnes. Her har du adgang til både bughulens mest relevante organer og lungehulen.	den. Sine der går hen til koen og retter den til, så den ligger korrekt (mange billeder af dette).	
2. Åbning af dyret	Klip 5	Pas på ikke at skade tarmsættet, når du åbner. Det kan være svært at undgå, hvis der er meget gas. Lav åbningen så lang som muligt. Gerne længere her. Så er tarmsættet lettere at vippe ud. Nogle gange kan det være nødvendigt at åbne og tømme vommen for at kunne vippe den ud.		
3. Udtagning af organer	Klip 6 252 + 253	Tjek slimhinder, om der er blødninger, vurder indhold og om væggen er fortykket på samtlige organer. Tjek også løben for løbesår.		Løbe
	254	Vurder vompupillernes størrelse og vomindhold		Bladmave Vom
	256	I netmaven kigger vi efter fremmedlegemer. Vær især opmærksom på ydersiden. Undersøg om der er huller efter metal, der er gået igennem og evt. har nået hjertet.		Netmave
	259 +257	Vurder hele tyndtarmssættet. Skær ind på relevante områder og vurder tykkelsen af væggen. Vurder også tarmindholdets konsistens og kig efter blod.		Tarmsæt
	260	Vurder størrelsen af lymfeknuderne.		Lymfeknuder
	263+264	Vurder nyrens udseende og farve. Lige som du vurderer alle andre organer. Flæk nyren igennem og vurder nyrebækkenet, -marven og barken.		Nyre
		Det er vigtigt at røre ved <u>hele</u> lungestykket. Så overser du ikke en byld, der har gemt sig. Denne lunge er ret blodfyldt. Der er også meget luft i denne lunge. Skær lange skiver af lungerne. Så kan du se, hvad der er i globerne.		Lunger
		Vurdér hjertets størrelse. Dette hjerte er		Hjerte

		forstørret og slapt. Når du åbner hjertet, skærer du i blodets retning, fordi xxx xxx. Vurdér tykkelsen af væggen i hjertekamrene. Inspicér også hjertekamrene for gevækster.		
		Tjek leveren for fedtlever. Det gør du ved at skære en skive af leveren på ca. en cm. tykkelse. Hvis du let kan klemme fingrene igennem, er det tegn på fedtlever.		Lever
4. Udtagning af prøver	Klip 7	Husk også at udtage relevante prøver – se dette i særskilt film.	Sine der rækker ud efter prøveglas	
	Klip 8	Udtagne organer, der ikke skal sendes til laboratorium, lægges ind i dyret igen.	Sine der lægger organer ind i dyret	
	Klip 9	Vær omhyggelig med sammensyningen, så DAKA på forsvarlig vis kan afhente og håndtere dyret uden at organer falder ud.	Sine, der syr dyret sammen	
5. Rengøring med fokus på smittebeskyttelse	Klip 10	Afslut altid obduktionen med at sikre korrekt håndtering af dyret, herunder også sekreter samt gødnings- og væsvæsker, da der kan være tale om smittefarligt materiale. Husk også at aftale med landmanden, hvem der har ansvaret for korrekt rengøring af såvel underlag som maskiner, der har været benyttet.	Vise Sine, der håndterer dyr og væsker korrekt. Vise korrekt rengøring af underlag og maskiner. Evt. afslutte med vandhane der lukkes og vandslange, der hænges på plads.	

Speaks, vi skal have ind et sted:

Husk, hvilken side koen lå på, da den døde. Du vil ofte finde mere blod i lunge og tarmsæt i den side.

Pas på ikke at lave utilsigtede huller under obduktionen. De kan forvirre dig, når du ser dem igen.